

Motion till riksdagen

1989/90:So444

av Margó Ingvardsson (vpk)

Hälsokontroll för upptäckt av
sköldkörtelsjukdomar

Kvinnor och män har inte samma hälsoproblem. Det beror på att vi är fysiskt olika men också på att män och kvinnor lever under olika villkor.

De typiskt manliga sjukdomarna, exempelvis kärl- och cirkulationsorganens sjukdomar ligger väl till både när det gäller forskning och behandling. Sjukdomsgrupper där kvinnor dominerar som patienter, exempelvis ledbesvär, högt blodtryck, vissa cancersjukdomar och psykiska besvär har hittills inte uppmärksamats på samma sätt.

Sköldkörtelsjukdomar drabbar tio gånger oftare kvinnor än män. Ungefär var 20:e kvinna riskerar att någon gång under sitt liv råka ut för en ämnesomsättningsrubbing som beror på någon sköldkörtelsjukdom. Prevalensen är 3 % under tioårsperioden efter menopausen.

Vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg har man sedan några år bedrivit ett forskningsarbete om sköldkörtelsjukdomarna. Det har då visat sig att dessa sjukdomar är betydligt vanligare än vad man trott. I en studie av 2 000 manliga och kvinnliga vuxna patienter från en vårdcentral i Mölnlycke uppdagades att 19 av patienterna led av sköldkörtelsjukdomar utan att deras läkare upptäckt det. Det förklaras av att symptomen i början på sjukdomen är diffusa. Patienterna söker för en mängd olika symtom såsom viktrubbing, hjärtklappning, nervositet, depression, ansiktssvullnad, trötthet osv.

Da patienten vanligen är en kvinna, strax över 50 år, är det inte ovanligt att hon avskrivs som klimakteriefall.

En tidig diagnos kan bespara samhället kostnader för onödiga medicinska utredningar, onödig medicinkonsumtion och sjukskrivning. Därutöver besparar givetvis en tidig diagnos den drabbade onödig oro.

Sköldkörtelsjukdom uppfyller de krav och regler som kan ställas för att allmänna hälsoundersökningar skall vara motiverade.

Sjukdomen är både vanlig och kan bli allvarlig. Sjukdomens förlopp är känt och det finns effektiv behandling för sjukdomen. Däremot så finns det inte ännu någon lämplig metod, dvs. både enkel och pålitlig, för screening.

Av någon anledning har sjukdomar som drabbar kvinnor i större utsträckning än män svårare att locka forskare och även svårare att få tillräckliga behandlingsresurser. Därför måste kvinnors hälsoproblem få särskild uppmärksamhet. När det gäller sköldkörtelsjukdomar bör socialstyrelsen få i uppdrag att redovisa förutsättningarna för allmänna hälsokontroller för kvinnor över 50 år och därefter lägga ett förslag.

Hemställan

Mot. 1989/90

So444

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att socialstyrelsen skall utreda förutsättningarna för allmänna hälsokontroller för tidig upptäckt av sköldkörtelsjukdom hos kvinnor över 50 år.

Stockholm den 22 januari 1990

Margó Ingvardsson (vpk)

